

PRISTUP USLUGAMA U KONTEKSTU MIGRACIJA I NOVIH ČLANOVA DRUŠTVA U HRVATSKOJ

Hrvatska je tradicionalno iseljenička zemlja, no prema podacima koje je objavio EUROSTAT broj državljana trećih zemalja koji doseljavaju i ostaju na teritoriju Republike Hrvatske kontinuirano raste.

Prema popisu stanovništva iz 2021. u Hrvatskoj živi 28.784 ili 0,74% ukupnog stanovništva od kojih više od 10.316 čine državljani trećih zemalja koji imaju stalni boravak ili dugotrajno boravište, međutim samo u 2022. izdano je 115.343 dozvola za boravak i rad

za nove članove i članice našeg društva. Dijelom našeg društva čine tražitelji međunarodne zaštite te 1.039 osoba s odobrenim azilom ili supsidijarnom zaštitom i čak 22.407 osoba doseljenih iz Ukrajine od kojih je njima 18.970 priznata privremenih zaštita.

S obzirom na tendenciju rasta ovih brojki trebamo težiti sustavu u okviru kojeg će javne službe te organizacije civilnog društva imati dovoljno kapaciteta kako bi omogućili neometani pristup

osnovnim uslugama u području zdravstva, stanovanja, obrazovanja i zapošljavanja.

S tim ciljem Centar za mirovne studije (CMS) je proveo istraživanje o procjeni potreba državljana trećih zemalja u okviru kojeg je utvrđeno da su jezična barijera te izostanak besplatnih ili subvencioniranih tečajeva hrvatskog jezika za strance najveće prepreke uspješnoj integraciji u Hrvatskoj. Osobe su spomenule i ostale izazove u pristupu uslugama:

OBRAZOVANJE

- Nedostatak financijskih sredstava za plaćanje tečajeva hrvatskog jezika za strance;
- Ustanove koje nude obrazovne programe za odrasle rijetko provode osnovno obrazovanje nižih razreda jer nema dovoljno kandidata za te programe, te takve programe provode samo kada se prijavi dovoljan broj kandidata.
- Studenti migranti nemaju isti opseg prava kao studenti hrvatski državljani u pogledu pristupa subvencioniranim studentskim domovima, subvencioniranoj prehrani i drugim pravima iz studentskog standarda.
- Osobe pod međunarodnom zaštitom često nemaju pristup stipendijama koje imaju državljani Hrvatske.

ZAPOŠLJAVANJE

- Osobama bez hrvatskog državljanstva je (najčešće) zabranjeno raditi u javnom sektoru;
- Tražiteljima međunarodne zaštite je zabranjeno zapošljavanje u razdoblju od 9 mjeseci od podnošenja zahtjeva;
- Ne postoji kvalitetno organizirana podrška za državljane trećih zemalja u pronalasku zaposlenja.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- Osobe pod međunarodnom ili privremenom zaštitom nisu osiguranici HZZO-a zbog čega nailaze na prepreke pri ostvarenju zdravstvene zaštite (izbor doktora, dobivanje recepta ili uputnica, postupak naručivanja, ostvarenje prava na pomagala, itd.)
- Obveza plaćanja jednokratne naknade za pristup obveznom zdravstvenom osiguranju za strance koji imaju reguliran boravak radi humanitarnih razloga, studiranja te ostalih ne-radnih svrha;
- Djelatnici zdravstvenog sustava nisu pripremljeni za rad s državljanima trećih zemalja odnosno s osobama koje ne pričaju hrvatski jezik;

STANOVANJE

- Stranci, a posebice osobe pod međunarodnom zaštitom, diskriminirani su na tržištu na osnovi rase i drugim osnovama;
- Poteškoće u pronalasku stana ako osoba ima ljubimce ili ako stan traži samac;
- Obvezom sudjelovanja u podmirenju troškova stanovanja za stan osiguran u okviru mjera integracija potencira se odustanak od pristupa tržištu rada;

Sudionici istraživanja su također oblikovali i neke od prijedloga mogućih rješenja:

- Osigurati veću pristupačnost učenju i certificiranom savladavanju hrvatskog jezika za strance na osnovnoj i naprednim razinama (od B1 nadalje), uključujući i migrantskim radnicima te drugim strancima;
- Osmisliti i izraditi zbirku informacija u obliku internetske stranice ili aplikacije putem kojih se šire informacije o svim mogućnostima dostupnim strancima na engleskom jeziku.
- Uspostava sustava u sklopu kojeg bi javna tijela davala novčane vaučere koje bi državljani trećih zemalja mogli koristiti u ustanovama koje provode strukovno ili kakvo drugo osposobljavanje.

U narednim mjesecima Centar za mirovne studije će u suradnji s ostalim dionicima u području zdravlja istraživati i detektirati aktivnosti i prakse kojima

se pridonosi uklanjanju ili smanjenju prepreka u procesu integracije, a sa specifičnim fokusom na pristup uslugama u zdravstvu.

Ovu brošura je dio projekta 'Pristup uslugama, razmjena pristupa i praksi' (Accessing services, Sharing Approaches and Practices, ASAP) koji financira Fond Europske unije za azil, migracije i integraciju. Sadržaj ove brošure predstavlja stavove autora te je ista njihova isključiva odgovornost. Europska komisija ne prihvaća nikakvu odgovornost za korištenje informacija koje sadrži.

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovoj brošuri isključiva je odgovornost Centra za mirovne studije i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge